

Portret werkgever van de toekomst

Aangenomen dat de werkgever van de toekomst het kind en kleinkind van de tegenwoordige zal zijn, dan is het de vraag hoe de concepties van deze laatste zullen doorwerken in de concepties van eerste.

Wij beperken ons in deze conceptie tot een beschrijving. Hij, deze toekomstige, heeft inderdaad een aversie tegen hiërarchische verhoudingen, maar hij herkent in zichzelf wel de verantwoordelijkheid voor de set aan taken die van hem verwacht worden en die hij van zichzelf eist. Hij voelt in zichzelf nog wel *de baas*, hij is ook begaafd in grote opdrachten geven, hij commandeert *goed*. Maar zijn opdrachten zijn altijd gegeven in grote liefde en passie voor het bedrijf, de werknemer en de klant. Enkel de heer en meester over zichzelf kan zichzelf zo weggeven aan zijn werk. Hij geeft zichzelf weg-en-over aan zijn werk en taak dat diep doorvlochten is met de moraliteit die wij nu aanvoelen: die van duurzaamheid en inclusie, maar deze zijn in realiteit een waardering van schone natuur, enthousiasme, goed gezelschap en een algeheel gedeeld gevoel van eenheid tot een nobele taak. Deze werkgever van de toekomst maakt het werk nobel, hij geeft het, door zijn kinderachtige seriositeit de air van noblesse en weet deze pathos in zichzelf te behouden. Hij kan van zichzelf grootse dingen vragen en hij kan deze ook groots beantwoorden.

Goede besluiten worden nooit overhaast gemaakt; hij bezit een wil die niet reactief is; hij reageert traag. Er huist een berg aan kennis en kunde, de kracht van historische kennis, achter zijn beslissingen. Deze werkgever verlost de tegenwoordige van hun vermoeidheid en hun lakse werkethiek met een frisse nieuwe aanpak die een configuratie van zijn eigen ervaring is. Hij maakt de mens weer enthousiast voor een zonsopgang. Wij mogen aannemen dat deze werkgever van de toekomst een completer mens is, dat hij meer diepgang, meer ervaring en meer geleden heeft dan de tegenwoordige.

Tegenmacht is de danspartner in de machtsdansen, maar wie iets van dansen afweet die weet dat de dans altijd geleid wordt. Hoewel het tegen de democratische smaak in gaat om te zeggen dat er in het machtsspel geen gelijkheid bestaat is dit wel wat de werkgever van de toekomst begrijpt. Hij kent zijn plek en de verantwoordelijkheid die daarbij hoort, namelijk het commanderen van grootse taken. Hij is als de vader die zijn kind leert fietsen door hem los te laten en hem op zijn eigen benen laat draaien en balanceren – in het vreselijke, enge, ongemakkelijke leven. Hij bezit dus nog een beetje noodzakelijk wreedheid.

Er bestaan veel bedrijven die niet het recht hebben te bestaan, maar zie: ze bestaan nog steeds! Maar deze werkgever van de toekomst zoekt instinctief naar bedrijven die hij als waardig acht – hij is een selectief principe. En als hij deze bedrijven niet kan vinden dan vindt hij ze uit. Hij heeft niks te maken met winstjagers en mannen met mooie praatjes, hoewel hij mooi kan spreken en goede verdiensten boekt.

Als zijn taak vermoeilijkt wordt dan pas vindt hij de plek der moeite, dan pas ziet hij de zin van zijn bedrijf beter voor ogen. Hij begrijpt werk dan als een eeuwige strijd omwille van de strijd zelf en strijd heeft geen doel. In hem kan het nieuwe werk ontstaan wat doelloos is. De rijkdommen die in deze strijd vergaart worden zijn de rijkdommen van de geest en het lichaam.

Wie voor dit werk geschikt is moet enige vorm van afstand hebben bereikt ten opzichten van de tegenwoordige. Deze toekomstige werkgever, die een kind van de tegenwoordige is, heeft deze afstand bereikt en voelt een afgrond tussen hem en de tegenwoordige aan. Hij heeft de hand van zijn liefdevolle voorvaders afgewezen en staat op zichzelf voor iets nieuws. Hij heeft het werk opnieuw uitgevonden, maar zijn werk commandeert een grote taak en geen miezige winst. Deze werkgever haat de berekendheid en lust waarmee de tegenwoordige naar alles kijkt wat glinstert. Hij ziet andere waarden...